מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את המנהג להתחיל לבקש גשם בז׳ בחשוון ואת הטעם לכך
- להבין את חשיבות הגשם והמים בארץ ישראל
- לקשר בין מורשת לבין מחזור המים בטבע

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – הבנה בסיסית

1. ב – ז׳ בחשוון
2. ב – כדי שעולי הרגל יספיקו לחזור הביתה
3. ב – הוא מספק מים לשתייה וגידולים
4. ב – הם הופכים לעננים ויורדים כגשם

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא מתחילה בז׳ בחשוון, אחרי החגים
2. נכון – חיכו שיספיקו לחזור הביתה בלי להירטב
3. נכון – מים מתאדים, הופכים לעננים ויורדים כגשם
4. לא נכון – רוב הגשם יורד בחורף, לא לאורך כל השנה

חלק ג׳ – השלימו את המילה

1. גשם
2. רגל
3. מים
4. חסוך
5. מתאדים

חלק ד׳ – התאימו

1 – ד (תאריך תחילת בקשת הגשם)
2 – א (אנשים שהלכו לירושלים בחג)
3 – ב (מים הופכים לאדים ועולים לשמיים)
4 – ה (קבוצות אדים שנאספים באוויר)
5 – ג (שימוש נכון ולא מבוזבז)

חלק ה׳ – סדרו את מחזור המים

1. השמש מחממת את המים באגמים ובים
2. המים מתאדים ועולים לאוויר
3. האדים נאספים ויוצרים עננים
4. העננים מתקררים והמים יורדים כגשם
5. הגשם חוזר לקרקע, לנהרות ולים

חלק ו׳ – כתיבה אישית

1. משפט אישי ולבבי שפונה לגשם, מזכיר תועלת של המים (שתייה, צמיחה, חיים)
2. דומה: שתיהן עוסקות בציפייה לגשם וחשיבותו. שונה: התחזית מבוססת על מדע ותצפית, הבקשה מבוססת על תפילה ואמונה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ז׳ בחשוון
- כדי שעולי הרגל יספיקו לחזור הביתה
- שניהם עוסקים בחשיבות הגשם למים ולחיים בארץ ישראל

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בחיקוי צלילי גשם כדי ליצור אווירה לפני העבודה על הדף
- מומלץ לשלב את ניסוי 'גשם בשקית' לפני מילוי חלק הסדר כדי שהתלמידים יבינו ויזואלית את מחזור המים
- ניתן להתאים את חלק הכתיבה האישית לפי רמת הכיתה – לצעירים יותר אפשר לצייר במקום לכתוב

דף תרגול: ותן טל ומטר – מחכים לגשם

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

פעם בשנה, בז׳ בחשוון, מתחילים להוסיף בתפילה בקשה מיוחדת לגשם. בדף הזה נלמד למה דווקא בתאריך הזה, ונבין את חשיבות הגשם והמים בארץ ישראל.

1 חלק א׳ – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מתי מתחילים לבקש גשם בתפילה?

א) א׳ בתשרי ב) ז׳ בחשוון ג) ט״ו בשבט ד) כ׳ בכסלו

2. למה מחכים עד ז׳ בחשוון כדי לבקש גשם?

א) כי אז מתחיל החורף הרשמי ב) כדי שעולי הרגל יספיקו לחזור הביתה ג) כי זה יום החג

ד) בגלל תחזית מדעית

3. מה חשיבות הגשם בארץ ישראל?

א) הוא לא חשוב כלל ב) הוא מספק מים לשתייה וגידולים ג) הוא רק לקישוט

ד) הוא מגיע כל יום בקיץ

4. מה קורה למים לפי מחזור המים לאחר שהם מתאדים?

א) הם נעלמים לנצח ב) הם הופכים לעננים ויורדים כגשם ג) הם נשארים באוויר לתמיד

ד) הם הופכים לשלג בלבד

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בקשת הגשם מתחילה מיד בראש השנה	☐	☐
2	עולי הרגל חזרו מירושלים לפני תחילת בקשת הגשם	☐	☐
3	מחזור המים הוא תהליך שבו מים חוזרים שוב ושוב בטבע	☐	☐
4	בארץ ישראל יש גשם בכל עונות השנה באותה מידה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה

השלימו את המילה החסרה.

1. מתחילים לבקש _____ בז׳ בחשוון

2. עולי ה_____ היו צריכים להספיק לחזור הביתה

3. תהליך שבו מים עולים לשמיים וחוזרים כגשם נקרא מחזור ה_____

4. כדי לא לבזבז מים חשוב ל _____ בהם

5. עננים נוצרים כאשר מים _____ ועולים לאוויר

4 חלק ד' – התאימו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ז׳ בחשוון	___	**א.** אנשים שהלכו לירושלים בחג
2. עולי רגל	___	**ב.** מים הופכים לאדים ועולים לשמיים
3. אידוי	___	**ג.** שימוש נכון ולא מבוזבז
4. עננים	___	**ד.** תאריך תחילת בקשת הגשם
5. חיסכון במים	___	**ה.** קבוצות אדים שנאספים באוויר

5 חלק ה' – סדרו את מחזור המים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	העננים מתקררים והמים יורדים כגשם
☐	הגשם חוזר לקרקע, לנהרות ולים
☐	השמש מחממת את המים באגמים ובים
☐	האדים נאספים ויוצרים עננים
☐	המים מתאדים ועולים לאוויר

6 חלק ו' – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו ברכה קצרה לגשם, כאילו אתם מדברים אליו ישירות

2. השוו בין תחזית מדעית לגשם לבין הבקשה המסורתית לגשם – מה דומה ומה שונה ביניהן?

כרטיס יציאה

באיזה תאריך מתחילים לבקש גשם בתפילה?

מדוע מחכים עד אז?

מה הקשר בין מחזור המים לבין בקשת הגשם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀